

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře - rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy Mgr. Pavla Příbyla a soudkyň JUDr. Ivany Kosové a JUDr. Marcely Pechové ve věci

posuzované: **[Jméno Příjmení]**, narozená dne **[datum]**
bytem **[adresa]**
zastoupené jmenovaným opatrovníkem pro řízení advokátem Mgr. Pavlem Kumštou, sídlem Palackého 356/7, 390 01 Tábor

za účasti: **Krajské státní zastupitelství v Českých Budějovicích**
sídlem Goethova 1949/2, 370 70 České Budějovice

o návrhu **[tituly před jménem] [Jméno Příjmení]**, narozené dne **[datum]**, bytem **[adresa]**, **na omezení svéprávnosti posuzované**

o odvolání navrhovatelky proti rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 15. prosince 2023, č. j. **[Anonymizováno]**

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se potvrzuje.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Shora citovaným rozsudkem zamítl soud I. stupně návrh **[tituly před jménem] [Jméno Příjmení]** (dále též navrhovatelky), jímž se domáhala, aby byla omezena svéprávnost **[Jméno Příjmení]** (dále též posuzované, maminky) a aby navrhovatelka byla jmenována opatrovníkem posuzované

(výroky I. a II.). Současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a že se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává státu (výroky III. a IV.).

2. Navrhovatelka podala návrh na omezení svéprávnosti posuzované – své matky s odůvodněním, že trpí nikoliv přechodným duševním onemocněním, které se zhoršuje a které se projevuje bludy a paranoiditou. Posuzovaná, dle navrhovatelky, nemá náhled na svou situaci, stává se nebezpečnou sobě i svému okolí, duševní porucha ji bezprostředně ohrožuje na životě a zdraví, vše má dlouhodobý vývoj.
3. Posuzovaná s návrhem nesouhlasila, stejně jako její původní soudem jmenovaný opatrovník [tituly před jménem] [Jméno Příjmení] a zmocněnkyně [tituly před jménem] [Jméno Příjmení], syn a druhá dcera posuzované.
4. Poté, co soud I. stupně ve věci provedl dokazování, a to výsledkem posuzované, svědeckými výpověďmi [tituly před jménem] [Příjmení], [tituly před jménem] [Příjmení] a [tituly před jménem] [Jméno Příjmení] (vedoucího sociálního týmu Centra duševního zdraví Focus Tábor), znaleckým posudkem znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie MUDr. Václava Buriana a výsledkem tohoto znalce k podanému znaleckému posudku, po skutkové stránce dovodil, že dle znaleckého posudku a výsledku znalce má za prokázané, že posuzovaná netrpí duševní poruchou a není nutné ji jakkoli omezovat ve svéprávnosti. Přestože se navrhovatelka snažila soud přesvědčit o opaku, nepředložila jediný důkaz, který by znalecký posudek znevěrohodnil. Znalec u posuzované diagnostikoval anankastickou poruchu osobnosti, což není duševní onemocnění, ale osobnostní odchylka, která není léčitelná. Tato porucha nemá vliv na rozpoznávací a ovládací schopnosti posuzované, které jsou zachovány, stejně jako její intelektové schopnosti v pásmu nadprůměru. Je schopna chápat objektivně, hodnotit skutečnosti, předvídat důsledky svého jednání, za své jednání být odpovědná a schopna se rozhodovat. Také je schopna právně jednat, plnohodnotně se zastupovat a hájit své zájmy, pečovat o svoji vlastní osobu a samostatně jednat v běžných záležitostech každodenního života. Je schopna porozumět složitějšímu textu, důsledkům uzavření smlouvy, rozpoznat peníze a zná jejich hodnotu, se svými finančními prostředky a majetkem nakládat samostatně, když nejsou popisovány žádné problémy. Je schopna rozpoznat potřebu uzavírat smlouvy o poskytování sociálních služeb, plnohodnotně jednat s úřady a institucemi, pokud se týká podání a žádostí, vydávání dokladů apod. Je schopna samostatně posoudit potřebu poskytnutí zdravotnických služeb, je schopna chápat a objektivně vyhodnotit informace týkající se zásahu do duševní a tělesné integrity, pochopit význam pořízení pro případ smrti, sepsání závěti a veškeré důsledky tohoto jednání. Tyto závěry znaleckého posudku potvrzuje i další provedené dokazování, a to výslech lékařky v oboru psychiatrie [tituly před jménem] [Příjmení], byť posuzovanou nevyšetřila klasicky, ale pouze v průběhu cca 1,5 hodinového rozhovoru u domu posuzované (kam se dostavila na žádost navrhovatelky, že posuzovaná měla být v ohrožení zimou a nebezpečná pro sebe nebo své okolí), a zpráva z Nemocnice Tábor a. s. ze dne 11. 12. 2023, kde byla posuzovaná v rámci rekonvalescence po prodělaných operacích zhlédnuta psychiatrem. Dále soud dospěl k závěru, že posuzované nehrozí závažná újma. Z výpovědí navrhovatelky, praktické lékařky, [tituly před jménem] [jméno FO] a [jméno FO] vyplývá, že posuzovaná není nikterak podvyživená, netrpí omrzlinami ani nenakládá se svým životem tak, aby byl ohrožen. Žije sama v rodinném domku, kde si vaří, stará se o zahrádku a dům. Pokud jsou dle předložených videí některé části domu zaneseny věcmi, samotná posuzovaná uvedla, stejně jako její syn (procesní opatrovník) a druhá dcera (zmocněnkyně), proč tomu tak je. Okresní soud zhlédl posuzovanou nejen při jednání, kdy ji vyslechl, ale i den před jednáním ve věci samé dne 14. 12. 2023 v zařízení společnosti GERIMED a. s. Sedlec – Prčice v průběhu rehabilitačního pobytu. Rozhovor s ní vedený byl věcný s důrazem na současnost, ale i minulost posuzované, která popsala majetkové poměry v rodině i důvody, proč případně nechce za opatrovníka navrhovatelku.
5. Po právní stránce vyšel soud I. stupně z ust. § 55 odst. 1 a 2 o. z., podle kterého k omezení svéprávnosti lze přistoupit jen v zájmu člověka, jehož se to týká, po jeho zhlédnutí a s plným

uznáváním jeho práv a jeho osobní jedinečnosti. Přitom musí být důkladně vzaty v úvahu rozsah i stupeň neschopnosti člověka postarat se o vlastní záležitosti. Omezit svéprávnost člověka lze jen tehdy, hrozila-li by mu jinak závažná újma a nepostačí-li vzhledem k jeho zájmům mírnější a méně omezující opatření. Soud může omezit svéprávnost člověka v rozsahu, v jakém člověk není pro duševní poruchu, která není jen přechodná, schopen právně jednat, a vymezí rozsah, v jakém způsobilost člověka samostatně právně jednat omezil (§ 57 odst. 1 o. z.). Z citovaných ustanovení je zřejmé, že omezení svéprávnosti předpokládá existenci duševní poruchy, která není jen přechodná, a způsobuje plnou nebo částečnou neschopnost člověka právně jednat; samotná skutečnost, že osoba trpí duševní poruchou, ještě není důvodem pro omezení její svéprávnosti (dále odkaz na rozhodovací praxi Nejvyššího soudu, např. sp. zn. 30 Cdo 2865/2012, 24 Cdo 39/2020, 24 Cdo 850/2020, 30 Cdo 1126/2018). Jelikož soud I. stupně dospěl k závěru, že posuzovaná netrpí duševní poruchou a nehrozí jí závažná újma, pokud by nebyla omezena ve svéprávnosti, podaný návrh zamítl. Pokud navrhovatelka předkládala zprávy lékařů, kteří se vyjadřovali k duševnímu stavu posuzované, nikdy ji neviděli a nehovořili s ní.

6. Soud I. stupně takto rozhodl při jednání dne 15. 12. 2023 v nepřítomnosti navrhovatelky a jejího tehdejšího právního zástupce, když žádosti o odročení jednání zaslané dne 1. 12. 2023 a 13. 12. 2023 byly jako nedůvodné zamítnuty, přičemž nedůvodnou shledal i žádost odeslanou dne 15. 12. 2023 v 8:56 hodin z důvodu pozitivního testu na Covid 19 u navrhovatelky, neboť byla zastoupena právním zástupcem a nebyly sděleny důvody, proč si navrhovatelka nepřeje, aby se jednání účastnil bez její přítomnosti.
7. O nákladech řízení ve vztahu mezi účastníky rozhodl okresní soud dle § 23 z. ř. s. Ve vztahu k nákladům státu pak bylo postupováno dle § 43 odst. 1 z. ř. s. s ohledem na povahu řízení.
8. Proti tomuto rozsudku podala navrhovatelka odvolání. Namítla v něm, že soud I. stupně věc nesprávně hodnotil po stránce skutkové, neboť již zpráva [tituly před jménem] [Příjmení] – atestovaného psychiatra, která vyšetřovala jejího otce v G-Centru v březnu 2019, vyslovila podezření, že otec má symbiotickou psychózu. To dokazuje, že již tehdy existovalo podezření, že má maminka onemocnění z okruhu psychóz. Tuto zprávu již tehdy měla k dispozici i praktická lékařka matky. Ta u soudu zjevně nemluvila pravdu, a naopak křivě obvinila navrhovatelku, že maminku pronásleduje. Tato zpráva se shoduje se závěry odborných lékařů z oboru psychiatrie [tituly před jménem] [Příjmení] a [tituly před jménem] [Příjmení] a s dalšími odbornými informacemi, které navrhovatelka konkrétně popsala v odvolání. Při zjištění této diagnózy o tom měla být maminka i rodina dle zákona o [podezřelý výraz] službách a dalších neprodleně informována. Při své inteligenci by zvládla věci pochopit a přijmout péči, při které by bylo postupováno v souladu s lege artis postupy. Celá rodina byla dezinformována a postavena proti sobě. Pokud se o mamince vyjadřoval sociální pracovník pan [Příjmení], nebyl k tomu odborně způsobilý. Sourozenci i maminka se domnívají, že podala návrh na omezení svéprávnosti v neprospěch maminky a neustále odkazují na vyjádření praktické lékařky a sociálního pracovníka a nyní dokonce znalce, že psychóza je vyloučena. Sourozenci však mají reakci osob příbuzných, jedná se o rozsáhlou stigmatizaci celé rodiny. Psychóza se považuje za celoživotní onemocnění a při podezření na ni je nutné CT vyšetření mozku, neurologické vyšetření, event. psychologickými testy. V žádném případě nestačí pouhý pohovor s psychiatrem. Má za prokázané, že maminka není schopna realizovat své základní právo na zdravotní péči, na kterou je navázána péče sociální, např. možnost požádat o pečovatelskou službu a další. Na rozdíl od okresního soudu se domnívá, že onemocnění maminky je velmi vážné. Není třeba, aby se kdokoli ohrožoval, a mohl se tak dostat ke zdravotní péči. Maminka dokáže pochopit, že soud jí jmenoval opatrovníka na základě důkazů, ale nedokáže se nyní sama rozhodnout, a právě proto potřebuje rozhodnutí soudu. Pokud by věci pochopila a spolupracovala s ní dobrovolně, bylo by to lepší. V takové situaci bohužel nejsou, nikoliv však její vinou. Kolegové, kteří mají a měli maminku v péči, jí sdělili, že právě jmenování opatrovníka pro věci zdravotní a sociální může pomoci právně složitou situaci řešit. Z pohledu lékaře nepovažuje omezení svéprávnosti za nutné, věří a doufá,

že maminka, pokud soud věci řádně vysvětlí, bude spolupracovat. Trvá tedy na svém návrhu stát se jejím opatrovníkem pro věci zdravotní a sociální. Má několik šikovných pacientů, kteří své onemocnění chápou a díky lékům a zkušenému psychiatrovi situaci velmi dobře zvládají a žijí naprosto normální život i ve vysokém věku. Podle jejího názoru duševní onemocnění maminky v žádném případě vyloučeno nebylo. Dle doporučení advokáta kontaktovala jednotlivé primáře oddělení, kde maminka „ležela“, aby je upozornila na podezření na závažnou poruchu, ale neměla možnost mluvit s vyšetřujícími psychiatry, ani primáři, kteří neviděli videa z roku 2018, takže se vyjádřili pouze ke stavu maminky ve chvíli, kdy poruchu skrývá, a řešili pouze jedinou věc, zda je indikována hospitalizace i bez souhlasu. Všichni vyšetřující psychiatři doporučili další vyšetření, bez kterých dané onemocnění diagnostikovat nelze. Nikdy neočekávala, že bude soud provádět diagnózu duševního onemocnění, ale to, zda maminka své onemocnění vnímá a je schopna si sama zajistit příslušnou péči. Ona jako lékařka má obecnou povinnost poskytovat pomoc k odvrácení nebo snížení nebezpečí smrti, pomoc k zabránění vzniku další újmy na zdraví a pomoc potřebnou k ošetření jiné závažné poruchy zdraví. Jinak by byla odpovědná za přečin neposkytnutí pomoci dle § 150 odst. 2 tr. zákoníku, která spočívá v nekonání. Po propuštění maminky z LDN Prčice ji 3x navštívila a ta ji pustila na návštěvu, nyní tam zase nesmí, věci jí dává za dveře. Od února zaznamenala další bludy a halucinace maminky a uvedla jejich konkrétní projevy.

9. Okresní státní zastupitelství ve svém písemném vyjádření k odvolání navrhovatelky navrhlo potvrzení rozsudku soudu I. stupně a uvedlo, že soud I. stupně rozhodl na základě řádně zjištěného skutkového stavu věci. Podstatnými důkazy jsou výsledky, zhlédnutí posuzované a znalecký posudek z odvětví psychiatrie. Bylo prokázáno, že posuzovaná netrpí duševní poruchou a je způsobilá právně jednat. Potvrzení rozsudku navrhlo i Krajské státní zastupitelství v Českých Budějovicích. Navíc uvedlo, že je s věcí obeznámeno, neboť navrhovatelka se na něj obrátila s návrhem na dohledovou činnost. Podle jeho názoru soud I. stupně provedl pečlivé řízení a mohl posoudit všechny rozhodné skutečnosti a učinit odůvodněný závěr vedoucí k zamítnutí návrhu na omezení svéprávnosti. Posuzovaná netrpí [podezřelý výraz] poruchou, ale jde o osobnostní charakter, který je trvalý. Není proto namístě omezení svéprávnosti a spory v rodině posuzované nelze tímto způsobem řešit. Není splněna ani podmínka, že by posuzované hrozila závažná újma.
10. Potvrzení rozsudku soudu I. stupně navrhl také procesní opatrovník posuzované.
11. Podle § 1 odst. 3 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z. ř. s.“), nestanoví-li tento zákon jinak, použije se (na řízení podle tohoto zákona) občanský soudní řád.
12. Odvolání bylo podáno včas k tomu oprávněnou osobou. Proto odvolací soud projednal věc dle § 28 z. ř. s. a přezkoumal rozsudek soudu I. stupně v celém rozsahu.
13. Navrhovatelka v průběhu jednání odvolacího soudu dne 11. 4. 2024 uvedla, že po podání návrhu jí maminka nezvedá telefony, dovolala se jí včera (10. 4. 2024) ze služebního mobilu a maminka jí řekla, že se cítí špatně, zemře (záchrannou službu navrhovatelka nevolala) a k soudu nepůjde. To, že na tom je maminka špatně, jí řekli i sousedé maminky, kteří ji viděli. V lednu 2024 se maminka nepohodla ani se sourozenci navrhovatelky, od té doby s nimi nekomunikuje. Z LDN v Sedlci Prčice byla propuštěna v únoru 2024, od té doby je v domě sama. Maminka jí sdělila, že u své praktické lékařky byla po propuštění z LDN asi 2x, avšak neví, zda je to skutečně tak. Ona sama praktickou lékařku nekontaktovala.
14. Odvolání navrhovatelky není důvodné.
15. Odvolací soud předně nezjistil v procesním postupu soudu I. stupně takové vady řízení ve smyslu § 212a odst. 5 o. s. ř., pro které by napadené rozhodnutí muselo být zrušeno. Pokud soud I. stupně rozhodl při jednání dne 15. 12. 2023 v nepřítomnosti navrhovatelky i jejího tehdejší právního zástupce a tento svůj postup zdůvodnil shora uvedeným způsobem, je rovněž odvolací soud toho názoru, že na straně právního zástupce navrhovatelky nebyla dána žádná objektivní

překážka, která by mu v účasti na uvedeném jednání bránila. Pakliže si navrhovatelka nepřála, aby se jednání účastnil bez její přítomnosti (navrhovatelka se objektivně nemohla dostavit z důvodu své nemoci), zbavila se sama možnosti prostřednictvím svého právního zástupce reagovat na průběh uvedeného jednání. S ohledem na princip úplné apelace pak samotné navrhovatelce zůstala zachována možnost uplatnit veškerou věcnou i procesní argumentaci v odvolacím řízení (včetně odvolacího jednání), čehož také využila. Proto nic nebránilo tomu, aby odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek i po věcné stránce.

16. Podle § 55 odst. 1 o. z. k omezení svéprávnosti lze přistoupit jen v zájmu člověka, jehož se to týká, po jeho zhlédnutí a s plným uznáváním jeho práv a jeho osobní jedinečnosti. Přitom musí být důkladně vzaty v úvahu rozsah i stupeň neschopnosti člověka postarat se o vlastní záležitosti.
17. Podle § 55 odst. 2 o. z. omezit svéprávnost člověka lze jen tehdy, hrozila-li by mu jinak závažná újma a nepostačí-li vzhledem k jeho zájmům mírnější a méně omezující opatření.
18. Shora citované ustanovení stanoví základní předpoklady, za nichž může dojít k zásahu do osobního statusu člověka. Těmi se soud I. stupně řídil, když vycházel i z odpovídající judikatury Nejvyššího soudu. Jelikož řízení ve věcech svéprávnosti je řízením, které lze zahájit i bez návrhu (§ 35 z. ř. s.), platí pro něj tzv. vyšetřovací zásada, podle níž je věcí soudu, aby veškeré skutečnosti podstatné pro rozhodnutí ve věci samé zjišťoval z úřední povinnosti, bez ohledu na procesní aktivitu účastníků (§ 20 odst. 1 z. ř. s.).
19. Navrhovatelka rozhodnutí soudu I. stupně především vytýká, že ten rozhodl na základě neúplně zjištěného skutkového stavu věci, a pokud provedl důkazy, ty nesprávně hodnotil. Odvolací soud však s těmito námitkami navrhovatelky nesouhlasí. Soud I. stupně se věcí zabýval velice podrobně, to plyne i z celkové délky řízení, které bylo zahájeno již 29. 1. 2021, neboť bylo nezbytné nashromáždit dostatečné podklady o posuzované, aby byly využitelné i pro znalecké zkoumání zdravotního stavu posuzované, která, stejně jako její syn [tituly před jménem] [Příjmení] a dcera [tituly před jménem] [Příjmení], s omezením svéprávnosti nesouhlasila. Je-li cílem rozhodování soudů o omezení svéprávnosti především poskytnout ochranu osobám, které pro duševní poruchu, která není jen přechodná, nejsou schopny činit žádné nebo některé právní jednání, pak soud musí nejprve zjistit, zda člověk vůbec trpí duševní poruchou, která není jen přechodná a jež způsobuje, že není schopen právně jednat. Rozhodnutí o omezení svéprávnosti nemůže sledovat zájem někoho jiného. Proto okresní soud ve svém rozhodnutí vyšel zejména ze znaleckého posudku MUDr. Buriana, znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, který, jak je uvedeno výše, měl pro vypracování posudku nejen dostatek podkladů obsažených ve spise (poznatky o životě posuzované, její vyjádření k věci, odborná stanoviska lékařů, kteří o posuzovanou v rámci svých odborností pečovali - praktická lékařka, psychiatrická), tak i podklady zjištěné ze svých vlastních vyšetření; nelze tak přisvědčit odvolací argumentaci navrhovatelky zpochybňující závěry znalce tím, že ke zjištění psychózy nepostačuje pouhý pohovor s psychiatrem. Ze všech těchto podkladů a následně z odborného vyšetření posuzované znalcem je zřejmé, že posuzovaná je ve všech ohledech, jak znalec podrobně popsal v odpovědích na zadaný znalecký úkol (viz strana 37 – 41 posudku, č.l. 506 – 510 spisu či bod 10. rozsudku), plně schopna hájit své zájmy, a to jak po stránce nakládání s majetkem, tak po stránce duševní, včetně péče o zdraví. Znalec u posuzované diagnostikoval pouze rysy anankastické poruchy osobnosti, což není duševní onemocnění jako takové, ale osobnostní odchylka (léčbou neovlivnitelná), která nemá vliv na rozpoznávací a ovládací schopnosti posuzované. Pokud navrhovatelka v průběhu odvolacího řízení zpochybňovala tyto znalecké závěry poukazem na zprávu privátní psychiatrické ordinace [tituly před jménem] [Příjmení] ze dne 6. 3. 2019 a v jejím závěru uvedenou poznámku „v.s. rozvoj symbiotické psychozy“, týkala se tato zpráva zdravotního stavu manžela posuzované [tituly před jménem] [Jméno Příjmení] z doby, kdy byl přijímán do G-Centra, neboli na závěry znalce (potažmo soudu I. stupně) vztahující se k posuzované nemohla mít zpráva [tituly před jménem] [Příjmení] žádný vliv; proto ji odvolací soud jako důkaz pro nadbytečnost neprováděl. Naopak závěry znalce podporují i výpovědi praktické lékařky posuzované [tituly před jménem]

[Příjmení] (z odůvodnění rozsudku neplyne žádný konkrétní důvod, pro který by její výpověď měla být nepravdivá, jak namítá navrhovatelka) a lékařky z oboru psychiatrie z Centra duševního zdraví [tituly před jménem] [Příjmení], která s posuzovanou jednala přímo v jejím bydlíšti v době, kdy posuzovaná měla být dle názoru navrhovatelky v ohrožení života a zdraví a odmítala zdravotní péči. Žádná z těchto lékařek neuváděla takové skutečnosti, které by mohly vést k závěru, že by posuzovaná v důsledku svého nepříznivého zdravotního stavu měla být omezena ve svéprávnosti. Za opodstatněné nepovažuje odvolací soud ani zpochybňování výpovědi svědka [Jméno Příjmení], který se primárně vyjadřoval ke skutečnostem zjištěným ze dvou rozhovorů s posuzovanou, což bylo soudem I. stupně správně zhodnoceno v rámci otázky, zda posuzované hrozí závažná újma. Okresní soud pak měl k dispozici aktuální lékařskou zprávu o konziliárním psychiatrickém vyšetření posuzované ze dne 8. 11. 2023 [tituly před jménem] [Příjmení] v Nemocnici Tábor (soudu doručena dne 11. 12. 2023), provedeného na žádost navrhovatelky poté, co v důsledku akutního stavu (vředového onemocnění) byla od 13. 9. 2023 hospitalizována v několika nemocničních zařízeních, podle které u posuzované (ani v této době zhoršeného zdravotního stavu) nebylo shledáno žádné závažné psychické onemocnění ani demence. Konečně lze poukázat i na samotné zhlédnutí posuzované soudem I. stupně den před rozhodnutím ve věci samé (14. 12. 2023) a výstup z něho obsažený rovněž v odůvodnění napadeného rozsudku.

20. Soud I. stupně správně vyhodnotil i důkazy předložené navrhovatelkou, které jsou odbornými vyjádřeními lékařů psychiatrů ([tituly před jménem] [Příjmení], [tituly před jménem] [Příjmení]) o diagnostikách pacientů s projevy, dle navrhovatelky obdobnými jako navrhovatelka shledává u posuzované. Jedná se však o teoretická stanoviska, která neměla žádný podklad v odborném vyšetření posuzované, jak naproti tomu učinil znalec MUDr. Burian Stejně tak je třeba nahlížet na lékařskou zprávu [tituly před jménem] [Příjmení], Neurologická klinika 2. LF UK a FN Motol ze dne 10. 4. 2024 (provedené jako důkaz v odvolacím řízení), která byla podána, aniž byla posuzovaná vyšetřena (obsahuje pouze popis standardního postupu vyšetření typu pacientů k vyloučení organicity původu zdravotních obtíží psychiatrického podkladu). Z průběhu celého řízení je tak zřejmá snaha navrhovatelky kontrolovat zdravotní stav posuzované podle projevů, které navrhovatelka dle svého subjektivního hodnocení popisuje ve svých podáních, které však nejsou v souladu s odbornými podklady, které soud I. stupně v průběhu řízení nashromáždil.
21. Navrhovatelka navrhovala v průběhu odvolacího řízení doplnit dokazování o zdravotním stavu posuzované lékařskými zprávami ošetřující lékařky posuzované v LDN Prčice [tituly před jménem] [Příjmení] a psychiatra [tituly před jménem] [Příjmení], která do LDN Prčice dojíždí a pacienty léčebny vyšetřuje. Dle odvolacího soudu jsou takové důkazy nadbytečné (ostatně i navrhovatelka na závěr odvolacího jednání uvedla, že navrhovanou zprávu psychiatricky nepovažuje za potřebnou), neboť skutečnosti potřebné pro rozhodnutí byly řádně objasněny dokazováním provedeným soudem I. stupně, a to včetně aktuálního stavu posuzované. Kromě toho po rozhodnutí soudu I. stupně došlo sice k vážnějšímu nedorozumění mezi posuzovanou a jejím synem [tituly před jménem] [Jméno Příjmení] a druhou dcerou [tituly před jménem] [Jméno Příjmení] kvůli úvahám posuzované o předčasném ukončení léčebného pobytu v LDN (s čímž jmenovaní nesouhlasili), jehož výsledkem byla i změna procesního opatrovníka posuzované a ukončení zastupování posuzované jmenovanou dcerou, nicméně [tituly před jménem] [Příjmení] dle svého vyjádření k věci ze dne 12. 1. 2024 (č.l. 652) konzultoval danou situaci s tamní ošetřující lékařkou posuzované [tituly před jménem] [Příjmení], která mu sdělila jednoznačné stanovisko, že u posuzované ani zde nedošlo k žádné změně duševního stavu, tj., že posuzovaná je nadále orientovaná, nejeví žádné známky duševní poruchy a že podle jejího názoru nadále nejsou v žádném případě splněny podmínky pro hospitalizaci proti vůli posuzované, která by navíc mohla způsobit více škody než užitku. Po signalizovaném pokusu lékařky s posuzovanou celou situaci probrat nakonec posuzovaná v zařízení GERIMED ukončila pobyt až v měsíci únoru 2024. I obsah tohoto vyjádření syna posuzované svědčí o správnosti závěru soudu I. stupně, že

posuzovaná netrpí duševní poruchou a že jí nehrozí závažná újma, pokud by nebyla omezena ve svéprávnosti.

22. Pokud navrhovatelka dále navrhovala doplnit dokazování o ústavní znalecký posudek z různých lékařských oborů (psychiatrie, psychologie, chirurgie, interna), nebyly závěry znaleckého posudku podaného v průběhu řízení MUDr. Václavem Burianem, znalcem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, žádným relevantním způsobem zpochybněny. Proto ve smyslu § 127 odst. 2 o. s. ř. nebyl důvod k přezkoumání podaného posudku jiným znalcem či znaleckým ústavem. Jelikož pro rozhodnutí v dané věci nebyly potřebné odborné závěry z jiných zdravotnických odvětví, nebyl důvod ani k zadání nového znaleckého posudku ve smyslu § 127 odst. 1 o. s. ř. dle požadavku navrhovatelky. Zmiňovala-li navrhovatelka telefonní nahrávky svých rozhovorů s matkou či videonahrávku z návštěvy u matky, bylo chování posuzované dostatečně objasněno již na základě důkazů provedených soudem I. stupně; přitom i znalec MUDr. Burian ve svém znaleckém posudku uvedl, že zhlédl veškerá (v té době do spisu) přiložená videa a audiozáznam, neboli i skutečnosti vyplývající z těchto zdrojů vzal při formulaci svých znaleckých závěrů v úvahu. Další navrhovatelkou předložené listinné důkazy (odborný článek či vyjádření [tituly před jménem] [Příjmení]) o konkrétní situaci posuzované ničeho nevypovídaly, proto jako důkazy provedeny nebyly.
23. Jestliže tedy soud I. stupně nezjistil po skutkové stránce žádné okolnosti, které by mohly vést k omezení svéprávnosti posuzované tak, jak je vymezeno v příslušných ustanoveních § 55 a 57 o. z., pak nepochybil, pokud návrh navrhovatelky na omezení svéprávnosti posuzované a současně na jmenování navrhovatelky opatrovníkem posuzované zamítl. Pokud navrhovatelka při odvolacím jednání zmínila možnost jmenování opatrovníka posuzované, aniž by došlo k omezení její svéprávnosti, vyplývá (v obecné rovině) možnost takového postupu (konkrétně podle § 469 odst. 1 o. z.) i z judikatury soudů (srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. 30 Cdo 1126/2018). Nicméně § 469 odst. 1 o. z. stanoví, že člověku, jemuž působí zdravotní stav při správě jmění nebo při hájení jeho práv obtíže, jmenuje soud na jeho návrh opatrovníka. V daném případě však posuzovaná žádný takový návrh nepodala (naopak se jmenováním opatrovníka výslovně nesouhlasila) a navíc bylo na základě provedeného dokazování zjištěno, že je plně schopna hájit svá práva, včetně péče o zdraví. Proto nebyl důvod rozhodovat ani o jmenování opatrovníka posuzované bez omezení její svéprávnosti. Jelikož soud I. stupně nepochybil ani v rozhodnutí o náhradě nákladů řízení účastníků a o nákladech státu, odvolací soud rozsudek soudu I. stupně dle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil.
24. Podle § 224 odst. 1 o. s. ř. a § 23 z. ř. s. rozhodl odvolací soud o náhradě nákladů odvolacího řízení tak, že na tuto nemá právo žádný z účastníků, když okolnosti tohoto případu jiný postup neodůvodňují.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání jen v případě, že se jedná o rozhodnutí, které závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.). Přípustnost dovolání je však podle § 239 o. s. ř. oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Dovolání mohou účastníci podat do dvou měsíců od doručení písemného vyhotovení rozsudku k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Tábor 18. dubna 2024

Mgr. Pavel Příbyl
předseda senátu